

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2012/2013

**Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce)
posudek oponenta**

Jméno a příjmení studenta: BcA. Jan Jáchim

Název práce: *Jiná místa*

Posudek:

V roce 2000 se v Lisabonu odehrála premiéra filmu João Césara Monteiro Sněhurka. Snímek vyvolal v tehdejším Portugalsku společenský skandál. Film neměl obraz, pouze černočernou projekci. A tak jediným výpovědním momentem byla zvuková stopa, která tuhle negaci pohyblivých obrázků doprovázela. Vlastně se jednalo o rozhlasovou hru pro kinosály. Monteiro se v závěrečné fázi realizace filmu rozhodl nepoužít nic z natočeného materiálu a zaměřil se raději na dialogy herců. Roznětkou skandálu pak byl fakt, že autor obdržel peníze na realizaci filmu od portugalského státu.

Podle konvenčního společenského statusu je film především o obraze; vždyť tohle médium bylo po čtvrt století němé. No a Monteiro po vzoru situacionismu a jejich kritiky spektaklu odmítl tuto tradici a vytvořil film se zvukovou stopou bez obrazu.

Proč se ale věnuji jinému uměleckému dílu, než kvůli kterému jsme tady? Přijde mi zajímavé porovnat Honzovu práci s Monteirovým filmem, jak po formální stránce, tak i obsahové. Některé prvky jsou si velmi blízké, není možné je přehlédnout, přeslechnout. Totožné zájmy o nové způsoby narace, radikální ponoření se do subjektivity a následné hledání, jak s ní pracovat; jak navázat kontakt s venkem, s veřejností.

Než se pustím do rozboru Honzovi práce, třeba v porovnání s Monteiro, tak ji nejdříve popíši. Tohle vpisování do cizí práce mi hodně pomáhá. Takže... za prvé se jedná o digitální video. Obraz je černý obdélník s bílými titulky. Text odkazuje k autorově fiktivnímu světu, k místu v jeho mysli, kam se ukrývá před okolním světem, nabírá síly k existenci v každodennosti. To vše se dozvídáme čtením titulků. Ale je zde ještě zvuk. Slyšíme praskání suchého listí, větviček a jehličí pod něčími kroky, následně ten někdo vstoupí do jeskyně atd. Spojením černé plochy, textového vyprávění a ruchů dochází k zajímavému řešení narace. Honza místo toho, aby doprovázel vyprávění obrazem který by ilustroval, tak se rozhodl pro jiný způsob vyprávění. Nechává doslova na nás, jak si jeho fiktivní svět představíme. Jediným vodítkem nám je pouze zvuk, který zastupuje obraz a tak trochu naši imaginaci pomáhá.

Asi bych mohl pokračovat a znovu a znovu se pokusit popsat, o co se Honza pokusil. Mám ale pocit, že pokračovat je zbytečné. Jeho magisterská práce je velmi povedená. Jan Jáchim dokazuje zajímavým způsobem poodkrýt svůj vnitřní svět. Nesklouzl přitom do křečovitě snahy být co nejautentičtější tím, že nám dovolil pouze poslouchat a nedovolil nám do něj nahlédnout.

Pokud bych měl něco Honzovi vytknout, tak je to obhajoba. Chybí mi v ní snaha ukotvit svou práci v historii umění, jak pozitivně tak negativně. Jako by si nebyl vědom uměleckých děl, ke kterým se může vztáhnout a pokusit se s nimi navázat komunikaci. Viz Sněhurka od Monteiro. I přes insitní způsob Honzovi práce se mi tohle jeví jako důležité. Naučit se vypovídat o své subjektivitě v rámci výtvarného umění tak, aby tento rámeček nezasahoval do přirozenosti výpovědi. Bez této zkušenosti není možné takové výjimečné pokusy opakovat.

I přes tuto výtku doporučuji Honzovi Jáchimovi A.

Otázky autorovi práce:

Návrh hodnocení: A

Vypracoval: Jiří Skála

Datum: 10. 5. 2013

Podpis:

Otázky autorovi práce:

Návrh hodnocení:

Vypracoval(a):

Datum:

Podpis: